

Lagstiftningskedja

Lagstiftning i Sverige Pågående

Statens offentliga utredningar från Justitiedepartementet

Ökad insyn i politiska processer

SOU 2025:52

Publicerad 08 maj 2025

2023 års insynskommitté är en parlamentariskt sammansatt kommitté som har haft i uppdrag att utreda vissa frågor om ökad insyn i politiska processer.

Ladda ner:

› [SOU 2025:52 Ökad insyn i politiska processer \(pdf 12 MB\)](#)

Kommittén inleder sina överväganden med att konstatera att försök att påverka politiska beslut är en legitim och viktig del av en livskraftig demokrati. Allmänheten har emellertid ett befogat intresse av insyn, och påverkan bör därför ske så öppet som möjligt. Det stärker tilliten till de politiska beslutsprocesserna att de kan granskas och förstås. Sveriges bör även sträva efter att uppfylla internationella åtaganden och rekommendationer på området.

I lagen (2018:90) om insyn i finansiering av partier finns bestämmelser som syftar till att ge allmänheten insyn i hur partier och ledamöter finansierar sin verksamhet. Kommittén föreslår bland annat följande ändringar och tillägg i den lagen:

- Det införs ett generellt förbud mot anonyma bidrag. När ett bidrag ges genom mellanhand ska den ursprungliga givaren redovisas som givare. Ett parti som misstänker kringgående ska vara skyldigt att utreda de verkliga förhållandena och vid osäkerhet avstå från bidrag.
- Även kostnader, tillgångar och skulder ska redovisas.
- Det införs ett förbud mot att ta emot utländska bidrag.

Kommittén föreslår vidare att allmänheten – genom ett register som ska administreras av Kammarkollegiet och vara tillgängligt för var och en på internet – ska ges ökad insyn i så kallad påverkanskommunikation (lobbying). Med påverkanskommunikation avses enligt förslaget att ha kontakt med politiska beslutsfattare i riksdag eller regering, eller medarbetare till dem, i syfte att påverka beredning eller beslut i ett ärende. Det gäller såväl kommunikation för egen räkning som att inom ramen för näringsverksamhet ha sådan kontakt för annans räkning eller ge råd eller stöd till någon som har sådan kontakt.

Juridiska personer och enskilda näringsidkare som bedriver påverkanskommunikation ska registrera sig och tre gånger per år lämna uppgifter om:

- Med vilken beslutsfattare eller enhet som kontakter har förekommit.
- Vilken ungefärlig omfattning kontakterna har haft och på vilka sätt de huvudsakligen har skett.
- Vilket eller vilka ämnen som avhandlats vid kontakterna.

Ett antal undantag från registreringskyldigheten ska gälla, till exempel för privatpersoner.

Kommittén har även haft i uppdrag att överväga om det bör införas särskilda regler om insyn och frivillighet för enskilda medlemmar när det gäller bidrag från arbetsmarknadsorganisationer till politiska partier. Kommittén, som bedömer att det inte bör införas några sådana regler, redovisar hur en reglering om frivillighet skulle kunna utformas.

Beställ tryckta exemplar

> [Beställ tryckta exemplar av SOU 2025:52 \(Elanders\)](#)